

RAPORT KOŃCOWY

WYPADEK1462/2020

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych

UL. CHAŁUBIŃSKIEGO 4/6, 00-928 WARSZAWA | TELEFON ALARMOWY 500 233 233

RAPORT KOŃCOWY

z badania zdarzenia lotniczego statku powietrznego o maksymalnej masie startowej nie przekraczającej 2250 kg

WYPADEK

ZDARZENIE NR – 1462/2020

STATEK POWIETRZNY – Wiatrakowiec, XENON 2 RST, SP-XEND

DATA I MIEJSCE ZDARZENIA – 18 czerwca 2020, EPEL

Niniejszy Raport jest dokumentem prezentującym stanowisko Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych dotyczące okoliczności zdarzenia lotniczego, jego przyczyn i zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, który został sporządzony na podstawie informacji znanych w dniu jego sporządzenia.

Badanie może zostać wznowione w razie ujawnienia nowych informacji lub zastosowania nowych technik badawczych, które mogą mieć wpływ na zmianę sformułowań dotyczących przyczyn, okoliczności i zaleceń dotyczących bezpieczeństwa zawartych w Raporcie.

Badanie zdarzenia prowadzone było jedynie w celu zapobiegania wypadkom i incydentom w przyszłości w oparciu o obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego, Unii Europejskiej i krajowego. Badanie zostało przeprowadzone bez stosowania prawnej procedury dowodowej, obowiązującej inne organy zobowiązane do podejmowania działań w związku ze zdarzeniem lotniczym.

Komisja nie orzeka co do winy i odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 5 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im [...] oraz art. 134 Ustawy Prawo Lotnicze, sformułowania zawarte w Raporcie nie mogą być traktowane jako wskazanie winnych lub odpowiedzialnych za zaistniałe zdarzenie. W związku z powyższym wykorzystywanie Raportu do celów innych niż zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

Raport został sporządzony w języku polskim. Inne wersje językowe mogą być sporządzane jedynie w celach informacyjnych.

Warszawa 2020

Numer ewidencyjny zdarzenia:	1462/2020			
Rodzaj zdarzenia:	WYPADEK			
Data zdarzenia:	18 czerwca 2020			
Miejsce zdarzenia:	EPEL			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	Wiatrakowiec, XENON 2 RST			
Znaki rozpoznawcze SP:	SP-XEND			
Użytkownik / Operator SP:	Osoba fizyczna			
Dowódca SP:	Pilot ultralekkiego wiatrakowca – UAGP			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	Śmiertelne	Poważne	Lekkie	Bez obrażeń
	-	-	1	-
Władze krajowe i zagraniczne poinformowane o zdarzeniu	ULC			
Kierujący badaniem:	Krzysztof Błasiak			
Podmiot badający:	Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych			
Pełnomocni Przedstawiciele i ich doradcy:	NIE DOTYCZY			
Skład zespołu badawczego:	NIE WYZNACZONO			
Forma dokumentu zawierającego wyniki:	RAPORT KOŃCOWY			
Zalecenia:	NIE			
Adresat zaleceń:	NIE DOTYCZY			
Data zakończenia badania:	21 listopada 2020 r.			

1. Rodzaj zdarzenia

Wypadek

2. Badanie przeprowadził

PKBWL

3. Data i czas lokalny zaistnienia zdarzenia

18 czerwca 2020, ok. godz. 12:15¹

4. Miejsce startu i zamierzonego lądowania

Miejscem startu oraz zaistniałego wypadku było lotnisko Elbląg (EPEL).

¹ Wszystkie czasy w raporcie LMT = UTC +2h

Tabela 1. Informacje na temat miejsca zdarzenia

Nazwa lotniska	Elbląg
Oznaczenie lotniska	EPEL
Współrzędne	54°08'27,19" N 019°25'24,06" E
Radio	Elbląg Radio 122,300 MHz
Elewacja	10ft
Droga startowa	Trawiasta RWY 10/28 (600x50m)
Właściciel/Zarządzający	Lotnisko użytkowane przez Aeroklub Elbląski

5. Miejsce zdarzenia

Do zdarzenia doszło na terenie lotniska w Elblągu, w pobliżu trawiastego RWY10/28.

6. Typ operacji

Lotnictwo ogólne.

7. Faza lotu

Wznoszenie.

8. Warunki lotu

Lot w VMC, w dzień.

9. Czynniki pogody

Czynniki pogody w ocenie Komisji nie miały wpływu na przebieg zdarzenia.

10. Organizator lotów

Użytkownik prywatny.

11. Dane dotyczące załogi

Pilot, lat 64, posiadający świadectwo kwalifikacji pilota ultralekkiego wiatrakowca – UAGP, wydane 31 października 2014 roku.

Pilot posiadał orzeczenie lotniczo lekarskie LAPL (ważne do dnia 7 sierpnia 2021 roku).

12. Obrażenia osób

Na skutek zdarzenia pilot doznał stłuczenia lewego przedramienia wraz z otarciem naskórka na jego powierzchni.

13. Uszkodzenia statku powietrznego

Wiatrakowiec w trakcie zdarzenia został poważnie uszkodzony. Maszt wraz z wirnikiem oraz prawe koło podwozia głównego zostały oderwane od kadłuba. Zniszczeniu uległy: łopaty śmigła pchającego, przezierne elementy owiewki kadłuba oraz drzwi wiatrakowca.

Rysunek 1. Wiatrakowiec XENON 2 RST, SP-XEND na miejscu zdarzenia

14. Opis przebiegu i analiza zdarzenia

14.1. Opis zdarzenia

Zgodnie z oświadczeniami pilota biorącego udział w wypadku, wiatrakowiec hangarowany był na terenie lotniska w Elblągu. W dniu zdarzenia pilot przybył na pustę w tym dniu lotnisko celem wykonania krótkiego lotu w okolicach Elbląga. Pilot wykonał przegląd przedlotowy wiatrakowca (bez uwag). Wiatrakowiec posiadał w zbiornikach około 40 litrów paliwa E5 Pb95. Ponieważ pilot zamierzał wykonać lot bez pasażera, to wewnątrz kabiny zamocował balast wyważający. Balast stanowiła plastikowa skrzynka z kamiennymi ciężarkami w środku, którą pilot przymocował za pomocą linki do okuć fabrycznych w miejscu do tego przeznaczonym.

Około godziny 12:15 pilot zgłosił na częstotliwości 122,3 MHz zamiar startu, po czym przechołował i wykonał start z RWY28. Krótco po starcie, na wysokości około 10-15 metrów nad ziemią, balast przesunął się blokując drążek sterowy wiatrakowca w skrajnym prawym położeniu, co doprowadziło do lotu po spirali w dół i w efekcie zderzenia z ziemią w pobliżu pasa startowego.

Wiatrakowiec uderzył w ziemię prawym kołem podwozia głównego a następnie przewrócił się. W wyniku zdarzenia pilot doznał lekkich obrażeń, kabinę wiatrakowca opuścił o własnych siłach.

14.2. Ustalenia Komisji

- 1) Wiatrakowiec wpisany był do ewidencji Urzędu Lotnictwa Cywilnego.
- 2) Wiatrakowiec użytkowany był zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- 3) W myśl obowiązujących przepisów wiatrakowiec był zdatny do lotu.
- 4) Nie było żadnych dowodów na jakiegokolwiek usterki lub awarie wiatrakowca, które mogłyby przyczynić się do wypadku.
- 5) Żadna część wiatrakowca nie oddzieliła się od niego podczas lotu.
- 6) Balast wyważający został niewłaściwie umocowany i uległ przesunięciu podczas lotu.
- 7) Pilot posiadał uprawnienia do lotu zgodne z obowiązującymi przepisami.
- 8) Pilot posiadał właściwe, ważne orzeczenie lotniczo-lekarskie.
- 9) Warunki atmosferyczne pozwalały na wykonanie lotu.
- 10) Wiatrakowiec nie był wyposażony w rejestratory pokładowe – żaden typ rejestratora nie był wymagany na mocy obowiązujących przepisów.
- 11) Pilot nie był pod wpływem alkoholu.
- 12) Wszystkie uszkodzenia wiatrakowca były wynikiem zderzenia z ziemią.
- 13) Poza oddzielonym od wiatrakowca masztem wraz z wirnikiem oraz kołem prawym podwozia głównego, statek powietrzny pozostał w całości.
- 14) Na skutek zdarzenia pilot odniósł lekkie obrażenia.

15. Przyczyna zdarzenia

Nieprawidłowe przygotowanie statku powietrznego do lotu, polegające na niewłaściwym umocowaniu balastu wyważającego wewnątrz kabiny.

16. Czynniki sprzyjające zaistnieniu zdarzenia

Nie określono.

17. Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w trakcie badania zdarzenia materiałami nie sformułowała zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.

18. Propozycje zmian systemowych i/lub inne uwagi

Nie sformułowano.

19. Załączniki

Brak.

KONIEC